

de opdracht uitvoert zich onwaardig gedraagt. Overigens is er principieel geen verschil met het geval, waarin de accountant vóór de aanvang van zijn arbeid in kennis wordt gesteld van het uitgevaardigde verbod.

De heer *Polak* zegt: prof. *Limperg* stelt als mening, dat de opdracht zou mogen worden aanvaard, mits men een voorbehoud maakt. Deze uitspraak kan tot misverstand leiden, want ik heb juist het tegendeel gesteld: onder de gegeven omstandigheden kan m.i. een voorbehoud de uitvoering der opdracht niet rechtvaardigen. De heer *Polak* bedoelt te zeggen, dat ik de vraag behandel, of de opdracht zou mogen worden aanvaard, indien men een voorbehoud maakt; en hij voegt daaraan toe, dat hij het verband aldus niet heeft gelegd en het voorbehoud heeft gezien als een uitvloeisel van het onderzoek. Op deze laatste opmerking antwoord ik, dat voor het veronderstelde „lastige geval” het voorbehoud ook aldus niet toelaatbaar is; het is als „uitvloeisel” van het onderzoek misplaatst, omdat de leemte reeds bekend was voordat het onderzoek begon. De heer *Polak* meent, dat ik „in dit stadium” er toch niet aan ontkomen kan, den commissarissen gemotiveerd mede te delen, waarom het onderzoek wordt stopgezet. Dat „stadium” in het onderzoek zal ik bij mijn opvatting niet bereiken; althans — en over iets anders spreken wij niet — in het geval, dat de heer *Glavimans* heeft gesteld. Wil de heer *Polak* een ander „lastig geval” construeren, waarin verondersteld wordt, dat ik eerst gedurende het onderzoek tot de ontdekking kom van het door den directeur uitgevaardigde verbod (let wel: dit is heel wat anders dan wat in het in discussie zijnde „lastige geval” is verondersteld), dan zal ik de opdracht neerleggen. Hoe ik dit nu aan Commissarissen zal motiveren, is niet in 't algemeen te zeggen. Maar, wat ik hun ook moge schrijven, deze mededeling zal stellig niet inhouden of zelfs zwemen naar een goedkeurende verklaring, ook niet naar ene met een voorbehoud.

De heer *Polak* maakt in een noot t.a.v. zijn uitspraak een „voorbehoud”, dat op zich zelf als een „lastig geval” zou kunnen worden behandeld. Ik acht dit voorbehoud niet ter zake dienende en het past ook niet in het kader van de behandeling van het door den heer *Glavimans* duidelijk omschreven „lastige geval”.

TH. L. Jr.

NIEUWS IN ZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

Red.: Mr Dr E. TEKENBROEK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris
der Redactie)

Zijn bij een gesloten Naamlooze Vennootschap de aandeelen dan wel het bedrijf der N.V. de bron van inkomsten?

Met zijn uitspraak dd. 9 Februari 1939 heeft de Amsterdamse Raad in een uitvoerig gemotiveerd vonnis bovenstaande vraag in laatstvermelden zin beantwoord. Het zal onnoodig zijn op de belangrijkheid van deze uitspraak, die o.i. wat dat betreft haar weerga niet vindt, te wijzen.

Tegen de uitspraak is beroep in cassatie aange tekend, zodat de onderhavige zaak nog „sub *judice*” is en het ons niet past daarop thans reeds in te gaan.

Wij volstaan derhalve met hieronder in extenso te laten volgen, de overwegingen van de Amsterdamse Raad van Beroep, zooals wij deze aantreffen in „De Nederlandsche Werkgever” d.d. 30 Maart jl.:

„dat art. 6 der wet op de Inkomstenbelasting 1914 en de daarbij verstrekte toelichting aanleiding hebben gegeven tot de opvatting dat het bedrijf eener N.V. nimmer kan worden beschouwd als het eigen bedrijf der aandeelhouders,

aangezien privaatrechtelijk slechts de N.V. als „eigenares” van dat bedrijf valt aan te merken;

dat deze toelichting werd verstrekt aan de hand van het destijds blijkbaar meest voor de hand liggende geval, dat iemand eenige aandelen eener N.V. koopt als belegging, in welk geval het bedrijf der N.V. niet alleen niet juridisch, doch ook in oeconomisch opzicht inderdaad niet gezegd kan worden het eigen bedrijf te zijn van die aandeelhouders; in welk geval het ook rationeel is als inkomen slechts in aanmerking te nemen hetgeen op die aandelen wordt uitgekeerd;

dat het evenwel veelvuldig voorkomt dat een aandeelhouder of enkele aandeelhouders tezamen tot het bedrijf eener N.V. in een zoodanige nauwe betrekking staat (staan) dat hij (zij) oeconomisch — behoudens op een enkel punt — gelijk is (zijn) te stellen met den (de) op eigen naam of firma handelenden (de) ondernemer(s) en het bedrijf in het oeconomisch verkeer geldt als het eigen bedrijf van dien (die) aandeelhouder(s);

dat de toepassing van de wet op de inkomstenbelasting 1914 welke de belasting-subjecten beoogt te onderwerpen aan een inkomstenbelasting naar draagkracht zooveel mogelijk erop gericht dient te zijn, dat het postulaat — belasting naar draagkracht — verwezenlijkt wordt en dat belasting-subjecten, die oeconomisch in nagenoeg gelijke omstandigheden verkeerden zooveel mogelijk op nagenoeg gelijken voet worden belast;

dat de zoo juist bedoelde ondernemers, die handelen op eigen naam of firma overeenkomstig art. 7 der wet worden belast naar de opbrengst van hun bedrijf die rechtstreeks deel gaat uitmaken van hun vermogen;

dat daarentegen de zoo juist bedoelde aandeelhouders, die in oeconomisch opzicht vrijwel aan hen gelijk zijn, ware de opvatting in den aanhef van deze overweging genoemd juist, het in eigen hand zouden hebben het bedrag der door hen verschuldigde inkomstenbelasting te bepalen, geheel in strijd met het genoemde postulaat;

dat echter nòch de tekst der wet, nòch hare geschiedenis tot deze irrationeële opvatting dwingt: de geschiedenis niet omdat de wetgever, de aandelen van een N.V. aanwijzende als bronnen van inkomen behoorende tot de groep roerend kapitaal daarbij slechts het oog had op aandelen dienende als beleggingsobjecten voor den aandeelhouder; de wettekst niet omdat het geenszins noodzakelijk is de uitdrukking „eigen bedrijf” voorkomende in een belastingwet op te vatten in privaatrechtelijke beteekenis doch het veeleer voor de hand ligt aan deze woorden den zin te hechten, welken zij hebben in het oeconomisch verkeer;

dat een noodzakelijkheid die irrationeële opvatting te volgen al evenmin gelegen is in het feit, dat de wetgever ruim 10 jaren na het tot stand komen der wet op de inkomstenbelasting 1914 heeft gemeend maatregelen te moeten treffen tegen ontduiking van inkomstenbelasting onder meer door inbreng van bedrijven in N.V. en, daarbij uitgaande van de bedoelde opvatting: immers vooreerst in de — door belanghebbende in zijn betoog ter sprake gebrachte — wet, waarin die maatregelen worden belichaamd, het volgen van die opvatting met geen enkel woord dwingend is voorgeschreven en voorts daarin slechts vooronderstellender wijze de mogelijkheid van toepassing der getroffen maatregelen op een vennootschap wordt genoemd;

dat, wanneer aldus het bedrijf eener N.V. in het hiervoor gestelde geval wordt aangemerkt als het eigen bedrijf van den (de) aandeelhouder(s), dat voor hem (hen) bron van inkomen is vallende onder artikel 7, dat bedrijf voor hem (hen) niet rechtstreeks deel uitmaakt van zijn (hun) vermogen, doch dat alsdan enerzijds *de verliezen* van dat bedrijf voor de inkomstenbelasting als „negatieve” opbrengst zullen gelden voor zoover zij de *waarde der aandelen* of wel van eventueele vorderingen wegens geldschieting nadeelig be-

invloeden, terwijl anderzijds de *gunstige resultaten* van het bedrijf van den (de) aandeelhouder(s) als positieve opbrengst zullen worden aangerekend voor zoover zij daaruit voordeel trekken, hetzij in den vorm van uitdeelingen op of *waardestijging van de aandelen* of van beide tegelijk, hetzij daarnaast ook in den vorm van salaris, of tantième, of rente op geldleening of in eenigen anderen privaatrechtelijken vorm van vergelding van diensten of vermogensverstrekking;

dat op deze wijze — en op geen andere — eenerzijds tot haar recht komt de overeenkomst tusschen aandeelhouders verkeerende in het boven bedoelde geval en op eigen naam of firma handelende ondernemers, anderzijds ook het verschil tusschen beide zijn rekening vindt, hierin bestaande, dat voor de aandeelhouders de verliezen — privaatrechtelijk (en tevens oeconomisch) — zijn gelimiteerd tot het in het bedrijf gestoken vermogen, terwijl voor de bedoelde ondernemers de verliezen zich kunnen voortzetten ook nadat al hun kapitaal is teloor gegaan;

dat, wat nu aangaat het onderhavige geval, de Raad uit het betoog van belanghebbende heeft begrepen, dat naar zijn oordeel de aandelen van de N.V. A wel is waar deel uitmaken van het kapitaal der firma B, doch niet zijn te beschouwen als bedrijfskapitaal van het onder die firma uitgeoefende bedrijf van ....., aangezien laatstgenoemd bedrijf ook commercieel geheel los staat van dat van de N.V., en daarom noch de winsten en verliezen der N.V., noch waardevermindering of -daling harer aandelen de resultaten van eerstgenoemd bedrijf behooren te beïnvloeden; met welk oordeel de Raad zich vereenigt;

dat van goed koopmansgebruik, dat waardeering van de aandelen der N.V. slechts zoude toelaten dan wel gebiedende, slechts de rede kan zijn wanneer die aandelen wel deel uitmaken van het kapitaal van eenig onder eigen naam of firma uitgeoefend bedrijf, zoodat nu vaststaat dat dit met de aandelen der N.V. A niet het geval is, de beschouwingen van partijen omtrent de eischen van goed koopmansgebruik te dezen buiten bespreking kunnen blijven;

dat echter de Raad op grond van de vaststaande feiten wel van meening is dat tusschen de firmanten der vennootschap B en het bedrijf uitgeoefend ten name der N.V. A een zoodanige nauwe band bestaat dat dat bedrijf voor de toepassing der wet op de inkomstenbelasting heeft te gelden als het eigen bedrijf dier firmanten, die voorzover in dit geding is gebleken, *de uitkomsten van dat bedrijf over het jaar 1934 zich hebben zien toevloeien langs den weg van waardestijging der aandelen in genoemde N.V.*, welke waardestijging, naar de Raad op grond van vaststaande feiten aanneemt, — nu belanghebbende op dit punt tegen de conclusie van den Inspecteur geen bezwaar heeft gemaakt — voor $\frac{1}{9}$ gedeelte belanghebbende is ten goede gekomen;

dat voorts nu in dat bedrijf een boekwinst is gemaakt van f x, het op den weg van belanghebbende ligt den Raad aannemelijk te maken dat niettemin de waarde der aandelen niet met eenzelfde bedrag is toegenomen; dat toch naar het oordeel van den Raad in het algemeen moet worden aangenomen, dat de boeken eener N.V. een juist beeld geven van de door haar behaalde resultaten en in het algemeen de waard der aandelen, vormende het geheele aandelenkapitaal in handen van één aandeelhouder of van één enkele gesloten groep van aandeelhouders, met de behaalde resultaten gelijken tred zal houden;

dat echter belanghebbende met hetgeen door haar terzake te berde is gebracht er niet in is geslaagd den Raad aannemelijk te maken, dat wat te dezen in het algemeen als juist moet worden aangenomen, in casu niet zou gelden;

Overwegende dat blijkens al het vorenstaande de Raad het beroep niet gegrond acht en de bestreden aanslagen mitsdien in stand behooren te blijven."

E. TEKENBROEK

BOEKBESPREKING

Twee vervolgstatistieken van het Economisch Instituut voor den Middenstand.

I. Statistiek voor het wasscherijbedrijf V (1936/1937).

De deelneming van de waschindustrieelen aan deze statistiek is nog steeds stijgende; in de 5 jaren tijds, gedurende welke deze statistiek bestaat, is het aantal deelnemers verdubbeld. Het laatste jaar gaf wederom een stijging van 96 tot 112 deelnemers te zien. Onderzocht werden in 1936 33 B-bedrijven (kwaliteitsbedrijven) en 79 C-bedrijven (gemengde bedrijven). Het middenstandskarakter komt tot uiting in het feit dat $63\frac{1}{2}$ % der deelnemers zgn. „alleenhandelende-ondernemers" zijn. 56 % der deelnemers woont in Noord- en Zuid-Holland. Het gemiddelde aantal betaalde krachten bedroeg ruim 24. Dit aantal bestaat voor een groot deel, meer dan $\frac{3}{4}$, uit vrouwen. Het is interessant deze cijfers te vergelijken met de cijfers van de bedrijfstelling van 31 December 1930.

De bedrijfsgroep: wasch- en strijkinrichtingen, waaronder niet vallen de waschverzend-inrichtingen omvatte:

Vestigingen met :	Aantal vestigingen	Aantal personen	w.o. vrouwen
1 persoon	509	509	399
2— 5 personen	970	2.913	1.886
6— 10 „	326	2.522	1.656
11— 50 „	426	9.453	6.476
51—200 „	51	4.027	2.940
201—500 „	1	229	169
Totaal	2.283	19.653	13.526

Uit staat I van de „wasscherij-statistiek" blijkt dat praktisch in alle bedrijven in deze statistiek opgenomen, meer dan 5 personen werkzaam zijn. Volgens bovenstaand tabelletje waren er eind 1930, 804 ondernemingen met 6 of meer personen. In totaal werkten daarin 16.231 personen, waaronder 11.241 vrouwen.

Men kan, wanneer de eerste twee sub-groepen buiten beschouwing gelaten worden, de volgende vergelijking maken:

	Aantal bedrijven	Personen incl. ondernem.	w.o. vrouwen	gem. aantal personen	vrouwen % van het totaal
Bedrijfstelling (bedrijven met 6 en meer personen)	804	16.231	11.241	20.2	69 %
Statistiek wasscherij-bedrijf	112	2.899	2.122	25.9	73 %

Hieruit mag men concluderen, dat een voldoende representatieve steekproef is verkregen (zie hieronder). Tot dezelfde conclusie komen ook de samenstellers op grond van het feit, dat de diverse onkosten-percentages enz. geen sterke incidenteele schommelingen in de loop der jaren vertoonen.

Het algemeene resultaat is ongeveer gelijk aan dat van het vorige jaar: bijna de helft der ondernemingen verdient niet of slechts ternauwernood een zeer matige beloning voor den eigenaar. Voor de C-bedrijven ligt, wat dit betreft, de verhouding iets gunstiger als voor de bedrijven van het B-type.

De tendenzen welke het vorige jaar aanwezig waren hebben zich ook dit jaar voortgezet. Ook dit jaar weer zijn tariefverlagingen oorzaak dat er naast een stijging van het aantal verwerkte kilogrammen, een daling van de geldomzet staat. In dit opzicht liggen de B-bedrijven het ongunstigst. De totale kosten (omgerekend in % van de omzet) van de C-bedrijven